

Gmina i Miasto Ulanów przystępuje do programu rewitalizacji na lata 2016-2022

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Gmina i Miasto Ulanów

W dniu 11 października 2016 roku Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie Uchwałą nr 222/4493/16 rozstrzygnął Konkurs dotacji na działania wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji na terenie województwa podkarpackiego.

Gmina i Miasto Ulanów znalazła się na liście projektów, które otrzymały dotację na Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ulanów na lata 2016- 2022.

Zgodnie z uchwałą z dnia 18 kwietnia 2017r. Rady Miejskiej w Ulanowie nr XXV/189/2017 Gmina i Miasto Ulanów przystąpiła do Opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ulanów na lata 2016-2022.

Rewitalizacja (łac. *re-vita* - dosłownie: przywrócenie do życia, ożywienie), ang. *revitalization, urban renewal, urban redevelopment* - zespół działań urbanistycznych i planistycznych, koordynowanych przez lokalną administrację samorządową, których celem jest społeczne, architektoniczne, planistyczne i ekonomiczne korzystne przekształcenie wyodrębnionego obszaru gminy będącego w stanie kryzysu wynikającego z czynników ekonomicznych i społecznych. Niektóre programy rewitalizacyjne nakierowane są na ożywienie zdegradowanych obszarów miast które utraciły swoją pierwotną funkcję, np. poprzemysłowych; celem wówczas jest znalezienie dla nich nowego zastosowania i doprowadzenie do stanu, w którym obszary zmieniają swoją funkcję. Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Ustawa o rewitalizacji z dn. 9 października 2015 stanowi, że działaniom rewitalizacyjnym może zostać poddany obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu

Urząd Gminy i Miasta w Ulanowie

uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, w przypadku występowania na nim ponadto negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

W języku polskim pojęcie rewitalizacji nadużywane bywa jako nazwa wszelkich remontów, adaptacji, modernizacji itd. Tymczasem pojęcie to odnosi się do działań podejmowanych w dużej skali (dzielnica, część miasta) i w odniesieniu do wielu płaszczyzn funkcjonowania przestrzeni miejskiej (architektonicznej, społecznej, ekonomicznej, kulturowej itp.). Dlatego błędem jest określanie mianem rewitalizacji np. przebudowy lub adaptacji pojedynczego budynku, lub remontu części miasta (placu, ulicy) mającej wyłącznie charakter budowlany, nawet jeśli przyjmowane jest założenie, że same działania budowlane mogą przynieść wielopłaszczyznowe skutki. Rewitalizacja mylona jest z pojęciami takimi jak: remont, modernizacja, rewaloryzacja, adaptacja, konserwacja, restauracja, rekultywacja. Są to działania, które mogą składać się na rewitalizację, lecz jej nie zastępują.

Koncepcja rewitalizacji powstała w USA w połowie XX wieku. W warunkach amerykańskich od lat 60. pojęcie to odnosiło się głównie do działań podejmowanych przez lokalną administrację ze współpracy z prywatnymi firmami, które na celu miały ekonomiczne ożywienie miejskiej dzielnicy, i powiększenie uzyskiwanego z niej dochodu. W ostatnich dziesięcioleciach pojęcie rewitalizacji zaczęło rozumieć szerzej, uwzględniając działania mające na celu ochronę wartości kulturowych i materialnych zabytków. Obecnie działania rewitalizacyjne rozumiane są jako działania prowadzące do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego, w tym walki z wykluczeniem społecznym i mające na celu odzyskania przez słabsze grupy społeczne zdolności do ich reintegracji na rynku pracy i uczestnictwa w sferze konsumpcji, kultury i rekreacji.

Istotną sprawą w trakcie realizacji programów rewitalizacji jest pozyskanie partnerów społecznych – organizacji pozarządowych realizujących działania należące do sfery społecznej procesu rewitalizacji. Partnerzy tacy poszukiwani są przez podmioty realizujące proces wśród organizacji już istniejących. W przypadku słabości takich na obszarze rewitalizowanym bądź nawet ich braku podejmowane są działania zmierzające do ich kreacji. Podejmowane środki przeznaczone na realizację działań rewitalizacyjnych nie mogą być odseparowane od użytkowników przekształcanego terenu, którzy świadomi zmian zachodzących w ich otoczeniu muszą być włączani w ciąg przemian, których celem jest nie tylko zagospodarowanie obszaru będącego polem działań, ale jak już wspomniano, aktywizacja społeczności lokalnych, dzięki której poprzez kontakt z nimi (a co za tym idzie, zdobywanie informacji nt. potrzeb) następuje poprawa jakości korzystania z przestrzeni.

Zgodnie z art. 52 Ustawy o rewitalizacji do 31 grudnia 2023 roku możliwe jest posiadanie przez gminy zarówno lokalnych programów rewitalizacji jak i gminnych programów rewitalizacji, po tej dacie będzie można posługiwać się jedynie gminnymi programami rewitalizacji. Przyjęcie gminnego programu rewitalizacji pozwala korzystać ze specjalnych narzędzi prawnych wskazanych w ustawie, takich jak miejscowy plan rewitalizacji czy specjalna strefa rewitalizacji.

Praktyka rewitalizacji

Rewitalizacja jest pojęciem stosowanym najczęściej w odniesieniu do części miasta lub zespołu obiektów budowlanych, które w wyniku przemian gospodarczych, społecznych, ekonomicznych i innych, utraciły częściowo swoją pierwotną funkcję i przeznaczenie. Rewitalizacja jest w tym znaczeniu zespołem działań z zakresu budownictwa, planowania przestrzennego, ekonomii i polityki społecznej, których celem jest doprowadzenie do ożywienia, poprawy funkcjonalności, estetyki, wygody użytkowania i jakości życia w rewitalizowanym zespole. Istnieje kilka grup problemów, na których skupia się rewitalizacja miast we współczesnej Polsce:

W dużo większej skali projekty rewitalizacyjne finansowane ze środków europejskich zostały uwzględnione w okresie programowania 2007-2013. W Regionalnych Programach Operacyjnych na zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich, przeznaczono prawie 4,3 mld zł (w 15 z 16 RPO zaplanowano działania ukierunkowane na rewitalizację, wyjątkiem jest RPO województwa podlaskiego). Podstawę programową dla tych projektów stanowiły Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013, w których szczególnie podkreśla się połączenie działań technicznych z rozwojem gospodarczym i społecznym, w oparciu o kompleksowe plany rozwoju miast.

Zasady wyznaczania obszarów zdegradowanych

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a. gospodarczej
- b. środowiskowej
- c. przestrzenno-funkcjonalnej
- d. technicznej

Obszar zdegradowany

Urząd Gminy i Miasta w Ulanowie

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Wskazanie obszaru rewitalizacji

1. Obszar, obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.
2. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować łącznie terenów o powierzchni większej niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.
3. Tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się bezpośrednio do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

Następujące akty prawne regulują procedurę opracowania i konsultacji i przyjęcia Lokalnych Programów Rewitalizacji opracowywanych w ramach Pomocy Technicznej – Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020:

[Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji](#)

[Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Ulanów 2016-2011 - Projekt](#)

[Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020](#)

[Instrukcja przygotowania programów Rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020](#)

[Lokalny Program Rewitalizacji 2016-2022 - Uzupełnienia](#)

[Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Ulanów 2016-2022](#)